

Abstrakt

Finanční krize po roce 2000 poukázali na důležitost expozice finančních trhů vůči úvěrovému riziku. Pro minimalizaci úvěrového rizika, tedy rizika, že dlužník nesplní své smluvní závazky, se věřitelé snaží identifikovat dlužníky s vysokou pravděpodobností defaultu před poskytnutím úvěru. Ve své disertační práci zkoumám několik prostředků kontroly, které věřitelé využívají k zmírnění nepříznivého výběru přítomného na úvěrovém trhu.

V první kapitole si pokládám otázku, zda existence neformální záruky signalizuje lepší splácení úvěru. S pomocí unikátního souboru dat o úvěrech domácností z české komerční banky zjišťuji, že u úvěrů na bydlení bez zástavního práva k nemovitosti dochází k defaultu méně často ve srovnání s úvěry bez konkrétního účelu. Dále ukazuji, že rozdíl v úrokové míře mezi účelovými a neúčelovými úvěry je systematicky vyšší než jejich rozdíl v míře defaultu.

Ve druhé kapitole zkoumám vliv podmínek v úvěrové smlouvě na poptávku domácností po úvěrech a na jejich výkon. S využitím vzorku přijatých a odmítnutých úvěrů českých domácností zjišťuji, že poptávka nízkopříjmových dlužníků je citlivější na likvidní omezení a změny data splatnosti než na změny úrokových sazeb. Výsledky také naznačují, že tím, že věřitelé zohledňují rizikovitost dlužníka v úrokové sazbě, odrazují rizikové dlužníky od získání krátkodobých úvěrů, což potom může vést k vyšší pravděpodobnosti jejich defaultu.

Ve třetí kapitole se zaměřuji na úvěrové ratingy finančních a nefinančních institucí, které emitují dluh. Tato studie identifikuje příčiny změn úvěrových ratingů u dvou zavedených ratingových agentur: S&P a Moody's. Ukazuji, že existuje statisticky významný rozdíl v ratingových hodnoceních těchto dvou zavedených ratingových agentur a že rostoucí tržní podíl agentury Fitch dále prohlubuje rozdíly v ratingích mezi S&P a Moody's. Výsledky rovněž naznačují, že v průběhu finanční krize ratingové stropy jednotlivých zemí přestaly pro nefinanční instituce působit restriktivně a že agentura S&P je následovníkem ve svých ratingových akcích ve srovnání s Moody's pro finanční i nefinanční instituce.